

«مهربان بودن مرد به زن»، یکی از دو شرط اساسی برای تربیت فرزندان ولایت مدار

حجت الاسلام علیرضا پناهیان در دهه اول محرم، در مهدیه تهران با موضوع «نهال ولایت در نهاد خانواده» به ایراد سخنرانی پرداختند. گزیده‌ای از هفتمین جلسه این سخنرانی در ادامه می‌آید:

داشتن خانواده ولایی، منشأ تمام برکات

- اگر کسی به دنبال سعادت فرزندانش است، اگر کسی دغدغه رابطه خود با خدای خود را دارد، باید در وضع خانواده خودش بازنگری کند. ما به دنبال درست کردن «اخلاق» خانواده‌ها نیستیم، بلکه دغدغه ما این است که خانواده‌های «ولایی» داشته باشیم که در این صورت اخلاق هم درست خواهد شد. گفت: «چون که صد آمد نود هم پیش ماست». داغ امام حسین(ع) بیشتر از این جهت بود که مردم کوفه ولایت‌مدار نبودند و ریشه این قضیه نیز در خانواده‌های آنان بود. اگر بخواهیم دردهای دل امام حسین(ع) را تسکین دهیم، باید در خانواده خود انسان‌های ولایت‌مدار تربیت کنیم.
- امروز تجربه تلخ و شکست خورده جهان غرب در زمینه خانواده جلوی چشم جهانیان قرار دارد و همه می‌بینند کرور کرور زنان و مردانی را که تنها و جدا از هم زندگی می‌کنند و کرور کرور جوان‌هایی که چیزی به نام خانواده ندارند و طعم داشتن پدر یا مادر را هرگز نچشیده‌اند. راه حل این معضلات نیز چیزی جز ولایت‌مداری نیست. الان زمان آن فرا رسیده است که مشخصاً و بدون هیچ حاشیه‌ای به سراغ ولایت‌مداری برویم و آن را در متن زندگی خود قرار دهیم. آن زمانی که بعضی‌ها ولایت‌مداری را صرفاً یک شعار می‌دانستند و حتی جزء خرافات به حساب می‌آوردند، دیگر گذشته است.
- اگر توصیه‌های اسلام به زن و مرد را رعایت کنیم، خواهیم دید که اولاً فرزندان چقدر خوب و ولایت‌مدار تربیت می‌شوند و ثانیاً خود زن و مرد چه لذت و بهره‌ای از زندگی خواهند برد. ابتدا به شیوه درست رفتار مرد با زن در خانواده می‌پردازیم. باید ببینیم بر اساس تعالیم دینی ما، آقایان در محیط خانواده چگونه باید با همسر خود برخورد کنند تا مهر و محبت امیرالمؤمنین(ع) در قلب بچه‌ها بنشیند؟

مشکلات رفتاری همسران را جزء تقدیرات الهی برای رشد روحی خود بدانید

- آقایان در درجه اول باید بدانند که اگر اخلاق و رفتار همسرشان بد است یا مطابق میل و خواسته آنها نیست، این را خدا برای آنها مقدر کرده است و خدا خواسته با همین همسر، آنها را درست کند و نقاط ضعف آنها که در لایه‌ها و زوایای پیچیده روح آنها قرار دارد را درست کند. پس آقایان با کوچکترین اختلاف و مشکلی که در روابط با همسرشان به وجود آمد، تصور نکنند که در انتخاب خود دچار اشتباه شده‌اند و به خود نگویند که «چرا من این همسر را انتخاب کرده‌ام؟!» به این حقیقت توجه کنند که خدا می‌خواهد آنها را در این شرایط امتحان کند و رشد دهد. مقدرات الهی را خیلی قشنگ باید بپذیرند و نقص‌های همسر را هم جزئی از مقدرات الهی بدانند و بپذیرند.

اثر محبت کردن مرد به زن در خانواده، بر ولایت‌مداری فرزندان

• اصل کلیدی در تربیت ولایت‌مداری در محیط خانواده، «محبت کردن مرد به زن» است. مرد باید نسبت به همسرش رحم و شفقت و بزرگواری داشته باشد و فرزندان این بزرگواری را ببینند. اگر پدری در خامه مهربان باشد و مخصوصاً به مادر خانه، محبت کند و فرزندان این مهربانی پدر ببینند، طعم مهربانی امام را درک می‌کنند و قدم بزرگی در ولایت‌مداری آنان برداشته می‌شود. مرد باید بنای بر شفقت و مهربانی نسبت به همسرش داشته باشد و خطاهای زن و حرف‌های تلخ او را ببخشد. چون ویژگی‌ای که خیلی از خانم‌ها دارند این است که با زبان خود خیلی راحت می‌توانند مرد را آزار دهند و همچنین وقتی خانم‌ها از دست مرد، ناراحت شوند، مبالغه می‌کنند و مثلاً می‌گویند: «تو هیچ کاری برای من انجام نداده‌ای» در چنین مواردی مردها نباید بحث و جدل کنند و باید بگذرند و ببخشند. (امام سجاده(ع): *فَإِنَّ لَهَا عَلَيْكَ أَنْ تَرْحَمَهَا؛ مَنْ لَا يَحْضِرُهُ الْفَقِيهَ ٢/٢١٦٦* و امام صادق(ع): *قِيلَ لَهُ: مَا حَقُّ الْمَرْأَةِ عَلَى زَوْجِهَا؟ فَقَالَ: «... إِنَّ جَهْلَتَ عَفَرَ لَهَا»* کافی/ ٥/ ٥١٠ و امیرالمؤمنین(ع): *فَدَارُوا هُنَّ عَلَى كُلِّ حَالٍ؛ هَمَانُ ٣/ ٥٥٤*)

• در روایت داریم؛ «مرد باید به همسرش ابراز علاقه کند و بگوید که دوستش دارد.» ساختار روحی زن و مرد با هم فرق می‌کند؛ مرد نیاز ندارد کسی به او بگوید «دوست دارم» اما زن این نیاز را دارد. (قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ص: قَوْلُ الرَّجُلِ لِلْمَرْأَةِ إِنِّي أُحِبُّكَ، لَا يَذْهَبُ مِنْ قَلْبِهَا أَبَدًا؛ کافی/ ٥/ ٥٦٩)

• رسول خدا(ص) می‌فرماید: «هیچ مردی به زنش خدمت نمی‌کند مگر صدیق، شهید یا کسی که خدا خیر دنیا و آخرت را به او داده است؛ يَا عَلِيُّ لَا يَخْدُمُ الْعِيَالِ إِلَّا صَدِّيقٌ أَوْ شَهِيدٌ أَوْ رَجُلٌ يُرِيدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ» (مستدرک الوسائل/ ١٣/ ٤٩) همچنین امیرالمؤمنین(ع) می‌فرماید: «مرد نباید زحمتی را که زن نمی‌تواند تحمل کند، بر دوش او قرار دهد چون زن ریحانه است؛ لَا تُمَلِّكِ الْمَرْأَةَ مِنَ الْأَمْرِ مَا يَجَاوِزُ نَفْسَهَا فَإِنَّ ذَلِكَ أَنْعَمَ لِحَالِهَا وَارْحَى لِبَالِهَا وَ أَدْوَمَ لِحِمَالِهَا فَإِنَّ الْمَرْأَةَ رِيحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ» (کافی/ ٥/ ٥١٠)

• رسول خدا یکی از تفاوت‌های مؤمن و منافق را اینگونه بیان می‌دارند که «مؤمن غذایی را که خانواده‌اش دوست دارد می‌خورد ولی منافق غذایی را که خودش دوست دارد به خانواده تحمیل می‌کند؛ الْمُؤْمِنُ يَأْكُلُ بِشَهْوَةِ أَهْلِهِ وَ الْمُنَافِقُ يَأْكُلُ أَهْلَهُ بِشَهْوَتِهِ» (کافی/ ٤/ ١٢)

